

Stenhammarprojektet
Klaverdal/Heleneholms gymnasieskola 2008/09

Stenhammarprojektet
Heleneholms Musikgymnasium
2008-2009
Stefan Klaverdal, tonsättare

När jag initialt mötte ledningen för Heleneholms Musikgymnasium i maj 2008 och presenterade idén var man generellt mycket positiv till att någon kom utifrån och berättade kring ny musik. Att man också kunde arbeta med eleverna var något extra positivt, och uppmuntrades starkt.

Vid mötet i maj lade vi upp en generell plan, vi skulle göra en temadag (projekttag) med fokus på ny konstmusik, där jag skulle berätta lite och sedan sätta ihop ett antal gruppövningar som kunde leda till ett nytt tänkande kring musik och komposition.

När vi sedan sågs i början av hösten visade det sig vara svårt att hitta ett lämpligt datum för temadagen, och den hamnade därför först i december, vilket jag tyckte var lite synd, eftersom jag ville att eleverna sedan skulle – inspirerade av temadagen – komponera egna saker under min handledning. Det visade sig att mitt förslag om att låta eleverna komponera för någon elevensemble skulle vara svårt att genomföra, dock fick jag aldrig klarhet i varför. Man har t.ex. en ganska bra kör som är van att sjunga modern musik. Resultatet blev ganska bra ändå – två teorigrupper var intresserade av handledning och jag kunde – på förslag av lärare på skolan erbjuda den ena gruppen att få träffa Ensemble för Ny Musik som jag driver på Musikhögskolan och prova sina alster senare under våren.

Projektet lades alltså upp i två faser, en temadag för många och sedan handledning för några:

Temadagen

Temadagen var uppdelad i tre delar, en teoretisk bit där jag föreläste, en del där eleverna med hjälp av sina lärare skulle göra gruppövningar som jag satt ihop och på så vis göra snabb-kompositioner, och slutligen en del där de olika grupperna redovisade sitt arbete för varandra.

Temadagens första del var öppen för hela Musikgymnasiet – ca 200 elever.

Gruppövningarna var bara öppna för treorna, men det var ändå två klasser – ca 70 elever.

Föreläsningen delade jag upp i två delar: först presenterade jag mig, berättade om vad en tonsättare gör, hur man vanligtvis arbetar, och spelade lite av min musik. Sedan hade jag en föreläsning om kompositionsteori, lite (mycket generella) tips och råd hur man kan tänka för att komma vidare, strukturera sig och liknande. Till min förvåning var det ett stort antal elever som kom fram efteråt och ville veta mer, berömma musiken och liknande. Glädjande!

Gruppövningarna tog sedan vid efter lunch, och då gick jag runt och försökte hjälpa till där jag kunde. Det blev sju grupper med ungefär 10 elever i varje. Övningarna byggde till stor del på att man improviserade och komponerade i grupp under kort tid utifrån några givna begränsningar. Övningarna var inspirerade av mitt arbete på Musikhögskolan, där jag samarbetat mycket med Ann-Krestin Vernersson som är professor i Rytmik.

När sedan eleverna redovisade sina övningar var jag lite rädd att det skulle falla på att de inte skulle våga agera och "göra bort sig" på scen, men tvärtom blev det mycket bra och uppskattades även av publiken. Redovisningen var öppen även för de övriga ca150 eleverna på Musikgymnasiet.

Kompositionsarbetet

När temadagen var över, skulle sedan de elever som ville få möjlighet till handledning i grupp, jag tänkte mig en slags masterclass-liknande situation. Två teorigrupper anmälde nästan genast sitt intresse (mycket tack vare engagerade lärare!), och vi lade upp en plan för hur många gånger jag skulle träffa grupperna. Den ena gruppen visade sig vara en arrangering/kompositions-grupp som ändå skulle komponera och hade ett särskilt intresse av att arbeta med olika genrer och liknande, och hade redan en ganska god grundnivå. Här lade vi upp arbetet med att komponera för musikhögskolestudenter så att gymnasiekompositörerna skulle få möta riktigt bra musiker – nära professionell nivå.

Den andra gruppen var en "vanlig" teorigrupp men innehöll några elever med extra stort intresse av att komponera. I denna andra grupp rörde sig kompositionerna kring olika genrer, men några hade en dragning åt konstmusik. Här komponerade vi inte för någon specifik ensemble utan jag handledde eleverna där de var just nu, det fungerade mycket bra och jag hade ett bra samarbete med läraren och arbetet kom även att ligga till grund för en del av betygssättningen.

I båda grupperna lyckades flera elever genomföra och komponera klart stycken, och totalt blev det omkring 11 nya verk komponerade under terminen.

Redovisningen

Jag hade fått intrycket av att det var en god idé att komponera till en elevensemble eller skolans kör, men det var alltså svårt att få till stånd. Eftersom det inte blev någon konsert ordnade vi med ett internt uppspel med Ensemble för Ny Musik på Musikhögskolan. Tyvärr dök inte alla kompositionselever upp, men vi spelade in genomspelningarna och diskuterade sedan erfarenheterna efteråt.

De som var där fick naturligtvis möjlighet att diskutera igenom verken med musiker, de eventuella problem som fanns, men man fick också mycket beröm av musikerna. Många bra stycken komponerades!

Slutsats

Både skolan och jag känner oss mycket nöjda och glada över samarbetet, och under resans gång har även sidoprojekt kommit till stånd, där jag blivit ombedd att komma in och undervisa även andra studenter. En rolig möjlighet som gav mersmak för oss alla. Kanske kan det bli ett projekt även nästa år?